אלא גזל הגר דקאמר (ג) היכי משכחת לה. ה"ה דה"מ למפרך בתחילת קונטרס כי קאמר ר' יוסי הגלילי לא שנא לנפשיה ולא שנא לאחריני מלי מחיל אלא משום דהוו ליה פירכי אחריני לא חש למפרך: **קטן** אי אתה צריך לחזור עליו. ומ"מ גזל גר קטן היכי משכחת לה והא אין זכיה לקטן כדאמרינן בפ"ק דב"מ (דף יב.) דגזל קטן מדבריהם ולא מדאורייתא וכירושה ליכא למימר דגר אין יורש אביו דבר תורה [ו]וי"ל דדוקא מציאה דאין דעת אחרת מקנה אותו לא הוה אלא מדבריהם אבל כשדעת אחרת מקנה אותו קני מדאורייתא ובקטן שנתגייר עם אביו מיירי דלכ"ע מטביליו אותו אבל בלא אביו פליגתא היא בפרק קמא דכתובות (דף יא.) אם מטביליו אותו על דעת בית דין: [ועי' תוס' סנהדרין סח: ד"ה קטן] **לכהן שבאותו משמר.** אין נראה לפרש דבשעת הודאה כשמתחייב אלא למשמר שהיה בשעת הבאה שהרי בכל הקרבנות מעולות ותשמות נדרים ונדבות אין אנו הולכים אחר שעת החיוב ליתנו לאותו משמר שהיה באותה שעה שנדר או נדב או מעת שהוא מתחייב בה אלא אחר הבאה אנו הולכים וכמו כן בכאן: **מנין שלא יאמר.** תימה דנקיט האי לישנא כיון דלא מקרא מייתי לה אלא מדיעה:

ומה דבר שאין לו חלק בו עד שיכנס לרשותו. כגון תרומה וחלה ולשאית הגז שבועת הנאה נבעלים ליתן לאיזה כהן שירצה משנכנס לרשותו אין אחר יכול להוציא מידו שיתחלק לבני משמר דאין מתחלק לאנשי משמר אלא מתנות: **לא אם אמרת בדבר שאין בו.** לנסון לאשון נמי דקאמר ודין הוא בשל אחרים אני זוכה כהן שירצה משנכנס לרשותו אין אחר יכול להקשות דיו לבא מן הדין להיות כגדון אלא יזכה בשל עצמו אלא כפי חלקו כמו בשל אחרים:

אחוזתו מה ת"ל. תימה להרשב"א למ"ל אחוזתו לומר שיוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכל אחיו הכהנים דהיכי הוה אמינא בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כ"ש הא הכא שיך נמי למפרך כמו לעיל דיו לבא כו' ויש לומר דאינעדיך אחוזתו משום דה"א כיון שהיא תחת ידו תהא שלו דהוה יליפינן כהן כהן מגזל הגר וגזל הגר ה"א דהוי שלו כדקאמר ואיש את קדשיו לו יהיו משום הכי איצטריך אחוזתו: **מנין** לייוצאה **לבהנים בו'.** כריתא היא בערכין בפרק אין מקדישין (דף כה:): דכי

מכלל דרבי יוסי הגלילי סבר מלי מחיל לנפשיה. אפי' לא זקפו. לרבא פרכינן: **קנאו השם.** הקב"ה כדכתיב[ז] המושב לה' לכהן: **קנאו השם ונתנו לכהנים.** אבל הודה בחיי הגר נעשה אצלו כמלוה וכי מייתי גר ממיל לנפשיה: **גזל הגיורים.** שגזל אותה ונשבע והודה לאחר מיתה: **מהו.** מי נפיק לכהנים או זכה בה איהו: **אינ אמר רחמנא.** אם אין לאיש גוזל: **הרי כאן שנים.** תרי השבעות כתיב להשיב המושב. ליטנא אחריני תרי אשמות כתיבי להשיב האשם האשם המושב: **צריכין לאחוז אחריו.** ולשאול אם יש לו בנים קודם שתתנהו לכהן: **קטן.** שאין אים בידוע שאין לו בנים יתנהו לכהנים. ומהכא נפקא לן דקטן לאו בר אולודי הוא בסנהדרין בכן סורר ומורה (דף פט.): **לכהן שבאותו משמר.** שהוא בא להתכפר בו: **כשהוא אומר מלבד איל הכפורים.** משמע למי שזה נתן זה ניתן ואיל הכפורים אין יכול להקריב אלא כהן שבאותו משמר דכתיב (דברים יח) לבד ממכריו על האבות אבי בשבתי ואתה בשבתך: **הרי שהיה כהן גוזל.** את הגר וכשהגיע משמר שלו בא והודה לאחר מיתת הגר: **בשל אחרים.** אם היה ישראל מביא גזל הגר במשמר זה הרייני נוטל חלקי עם אחיי הכהנים בני המשמר: **בשל עצמי לא כ"ש.** שאטול את הכל: **מה דבר שאין לו חלק בו.** כגון כהן שהתנדב קרבן דאמרינן לקמן בשמעתין כהן בא ומקריב קרבנותיו בכל שעה שירצה ובשרה ועורה שלו דכתיב[ז] ואיש את קדשיו לו יהיו נמצא שאין לבני משמר חלק בו: (א) **משנכנס לרשותו אין אחר יכול בו.** שאם נתנה לכהן אחר של אותו משמר שוב אין יכול להוציאו מידו שנאמר[ח] ואיש אשר יתן לכהן לו יהיה: **דבר שיש לו חלק בו עד שלא נכנס ברשותו.** שכיון שבא ישראל והביא גזל הגר למשמר זה אע"פ שנתנו לאחד מאחיו יש לו חלק בו: ל"א **מה דבר** ט)(**שלא נכנס ברשותו**). כגון תרומות ומעשרות. מפי עוקר הריס: **כך אין לאחריס חלק בו.** לפיכך משנתנו לך מי יעכב עליך: **אמר כגון.** הגר שהוא לכל בני משמר וכולם מוכנין: **והכהיב ואיש את קדשיו [וגו'].** ונפקא לן לקמן מיניה שבהן מקריב קרבנותיו בכל עת שירצה ובשרה ועורה שלו והכא נמי האי איל אשם הבא קרבנות דכהן הוא חכי ביה וכיון דמקריב ליה חכי ביה גזל נמי דידיה הוא כדאמרינן מלבד איל הכפורים למי שזה ניתן זה ניתן: **בכהן עמא.** דאין ראוי להקריב איל האשם: **אי [בכהן] עמא.** היכי מצי למימר דבר שיש לו חלק בו והא קיימא לן בזבחים (דף נח:) דאין טמא חולק בקדשי המקדש ואפילו בעורות (ב) וגזל הגר נמי קדשי המקדש הוא: **אלא.** לעולם בכהן עהור והאי דמוציאין מידו דשוים דילפינן ג"ש כהן כהן משדה אחוזה ואיש את קדשיו במילי אחריני מתוקמא: **אחוזתו.** לכהן תהיה היה לו למימר ודיו ומה ת"ל אחוזתו: **נשדה היוצאה לבהנים.** מקדיש שדה אחוזה ולא גאלה מן ההקדש ומכרה גזבר לאחרים כשהיא יוצאה מיד הלוקח מיד המתחלקת לבהנים של משמר שנכנס בו יובל שנאמר [ויקרא מז] ואם לא יגאל את השדה בעלים ואם מכר את השדה גזבר לא יגאל עוד בעלים אלא והיה השדה וגו' והכי תניא במ"כ[ט] ובערכין [כה:]: **וגאלה אחד מן הכהנים.** כלומר והלוקח מן הגזבר כהן היה ומבני המשמר של יובל היה: **שבא ומקריב.** אם נדר קרבן או שהיה מוטל עליו חטאת ואשם מוכה מקריב אף כמשמר שאינו שלו: **שעבודתה.** שכר עבודתה דהייט בשרה: **אם היה בעל מום.** דאור לאור לא יקריב אין יכול לעשות שנים להקרבה מי שילקה אלא נותנה לבני המשמר והואיל והוא דאור לאחיה קריבן ביה ואיש את קדשיו לפיכך עבודה ועורה שלו. לנסון אחר גרסינן עבודה ועורה לאנשי משמר כיון דהם הקריבוהו: ואם

מכלל דרבי יוסי הגלילי סבר אפילו לנפשיה נמי מצי מחיל אלא גזל הגר דקאמר רחמנא נתינה לכהנים היכי משכחת לה אמר רבא [ט]הבא במאי עסקינן [א]כשגזל את הגר ונשבע לו ומת הגר והודה לאחר מיתה דבעידנא דאודי קנאו השם ונתנו לכהנים בעי רבינא גזל הגיורת מהו [י]איש אמר רחמנא ולא אשה או דלמא אורחיה דקרא הוא אמר ליה רב אחרן לרבינא תא שמע דתניא איש אין לי אלא איש אשה מנין כשהוא אומר [י]המושב הרי כאן שנים א"כ מה ת"ל איש [יא]:איש אתה צריך לחזור אחריו אם יש לו גואלים אם לאו קטן אי אתה צריך לחזור אחריו בידוע שאין לו גואלין [יב]תנו רבנן [יג]לה' לכהן [יד]קנאו השם [טו]ונתנו לכהן שבאותו משמר אתה אומר לכהן שבאותו משמר או אינו אלא לכל כהן שירצה כשהוא אומר [טז]מלבד איל הכפורים אשר יכפר בו עליו הרי לכהן שבאותו משמר הכתוב מדבר ת"ר הרי שהיה גוזל כהן מנין שלא יאמר הואיל ויוצא לכהנים והרי הוא תחת ידי יהא שלי ודין הוא אי בשל אחרים הוא זוכה בשל עצמו לא כ"ש רבי נתן אומר בלשון אחר ומה דבר שאין לו חלק בו עד שיכנס ברשותו בשיכנס לרשותו אינו יכול להוציאו מידו דבר שיש לו חלק בו עד שלא יכנס ברשותו משנכנס לרשותו אינו דין דאין אחר יכול להוציאו מידו לא אם אמרת בדבר שאין לו חלק בו שכשם שאין לו חלק בו כך אין לאחרים חלק בו תאמר בגזל שכשם שיש לו חלק בו כך יש לאחרים חלק בו [יז]אלא גזילו יוצא מתחת ידו ומתחלק לכל אחיו הכהנים והכתיב [ב]ואיש את קדשיו לו יהיו הכא במאי עסקינן בכהן טמא אי בכהן טמא דבר שיש לו חלק בו מי אית ליה אלא אתיא לכהן לכהן משדה אחוזה דתניא [יח][ג]אחוזתו מה ת"ל מנין לשדה היוצאה לכהנים ביובל וגאלה אחד מן הכהנים מנין שלא יאמר הואיל ויוצאה לכהנים ביובל והרי היא תחת ידי תהא שלי ודין הוא בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כ"ש ת"ל [ד]בשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו שלו ואין זו שלו הא כיצד [יט]יוצאה מתחת ידו ומתחלקת לכל אחיו הכהנים: תנו רבנן [כ]מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה תלמוד לומר [כא]ובא בכל אות נפשו ושרת [כב]ומנין שעבודתה ועורה שלו תלמוד לומר [ב]ואיש את קדשיו לו יהיו הא כיצד [כג]אם היה בעל מום נותנה לכהן שבאותו משמר ועבודתה ועורה שלו ואם

עין משפט נר מצוה

קסט א מיי' פ"ט מהל' גזילה והאבידה הל' ה ועיי' בהשגות וכמ"מ:
קע ב מיי' שם הל' ז:
קעא ג מיי' שם הל' ה:
קעב ד מיי' שם הל' ט:
קעג ה מיי' פ"ד מהל' ערכין הלכה כב
סמג עשין קלח:
קעד ו ז מיי' פרק ד מהלכות גלי המקדש הלכה ז ופ"ש בהשגות וכ"מ:
קעה ח מיי' שם הל' מ:

מוסף רש"י

מה ת"ל איש. ולא כתיב ואם אין לו גואל, מאי טעמא כתיב איש, אלא מעתה דכתיב ואם, דמשמע פעמים שיש לו יורשים ולהכי כתיב איש לומר איש אתה צריך לחזור אחריו אם יש לו גואלים אם לאו. איש לא יכפר בעד אחיו, שמא יולד בנים מעכגייר ואינו רשאי להקדיש קרן שלו ונתנו לכהן בעל שמדש שאין לו יורשים, אבל קטן גר מקטמא גזל שלו שנכנס עליו ישראל לגקר לכהן הוא, בידוע שאין לו גואלים (סנהדרין סח:). לה' לכהן. האשם המושב לה' לכהן, בגזל הגר הכתוב מדבר, שהרי ישראל אין לו לא אדם מישראל שאין לו גואלין, אלא הגזל את הגר ונשבע והודה ואחר כך מת הגר מעלם קרן המומם לכהן ואשם נמצא דאמרינן (לקמן קי.) האשם זה הקרן, המושב זה המומם, מלבד איל הכפורים זה איל אשם שמביא על שבועת שקר שנשבע (ערכין כח:). הרי לכהן שבאותו משמר הכתוב מדבר. דה"ק קרא שלכהן המכפר בו בלא הכפורים יבא קרן ומומם (שם). לשדה היוצאה לכהנים ביובל. שראוי לגאלה לכהנים ביובל, שהקדישה בעלים ולא גאלה, וגאלה אחד מן הכהנים. מיד גזבר (ערכין כה:). בשל אחרים אני זוכה. אם גאלה ישראל היתה יוצאת מידו ואני זוכה בה שאר אחיי (שם). לכהן תהיה אחוזתו. ואיכא למילרס הכי, אחוזה שלו. אחוזתו של כהן שיכם מאביו תהא שלו אבל זו לאיה שלו (שם). שבא ומקריב קרבנותיו. של עצמו אפילו כמשמר אחיו שלו (מנחות עד:). אם יש עליו לבניל תעלה לו המגדב עולה לו שלמים. אין צריך לאחם לאנשי משמר אלא הוא עצמו מקריב ויטול העור ואוכל הבשר (ערכין לד. וכשיי"ז תמורה כ:).

מסורת הש"ס

ט) פ"ל משכחת לה כשגזל. רש"ל. כ) [סנהדר' סט.]. ג) ערכין כח:. ד) [מנחות מה:]. ה) ערכין כה:. ו) [מנחות עד.]. ז) [במדבר ה:]. ח) [שם]. ט) פ"ל אמין לי מלגן כו'. י) [מתוקומי סוף פרק י.]. כ) [מהלי' בקדושין ח:].

תורה אור השלם

1. וְאִם אֵין לְאִישׁ גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאָשָׁם אֵלָיו הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב לַיְיָ לַכֹּהֵן מִלְּבַד אֵיל הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֶּר בּוֹ עָלָיו:
במדבר ה ח
2. וְאִישׁ אֶת קָדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה: במדבר ה י
3. וְהָיְה הַשְּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַיֹּבֵל קֹדֶשׁ לַיְיָ כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ: ויקרא כז כא
4. וְכִי יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ מִכָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הוּא גָר שָׁם וּבָא בְּכָל אַוַּת נַפְשׁוֹ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ: וְשָׁרַת בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהָיו כְּכָל אֶחָיו הַלְּוִיִּם הָעֹמְדִים שָׁם לִפְנֵי יְיָ:
דברים יח ו-ז

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תשכחת לה כשגזל. וכו'. נ"ב עיין בתוס' בתמיה דף קי ע"א: (ב) ד"ה לו (בכהן) עמא וכו' וגזל הגר. נ"ב עיין לקמן סוף דף קי: (ג) תוס' ד"ה אלא גזל הגר דקאמר רחמנא נתינה לכהנים היכי משכחת:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com